עין משפמ

נר מצוה

כב א מיי׳ פ״ד מהל׳

מטים הכי ו שמני עם מעם מעם מעים בג ב ג מיי שם מוש"ע שם

בנ ב ג (ומי שם פושית שם סטיף ז: בד ד מיי שם הלי ו פמג שם טושיע א״ח פיי תרעג פעיף א: בה ה מיי פיו מהלי פוכה

טוש"ע א"ח סימן תרלח

טוש"ע ח"ח סימן תרנה סעיף ב: בו ו טוש"ע א"ח סימן תרעו סעיף ד: בו ז מיי פ"ד מהלכות חנוכה הלכ' ע סמג

עשין ה טוש"ע א"ח סי

עבין ה טוטייע חייו סיי תרעד סעיף א: בח ח מיי פ״א מהלי ציצית הלי יג סמג עשין כו

נוש"ע א"ח סי׳ טו סעיף א:

במ ט מיי פ״א מהלי שבת

הלכה ה סמג לאוין סה טוש"ע א"ח סרי שלו סעיף א:

תורה אור השלם

1 וַיִּשְּׁלְכוּ אֹתוֹ הַבּּרְה וְהַבּוֹר רֵק אֵין בּוֹ מָיִם: בראשית לז כד

ַרְאֵל יִאָּרְאֵל אִישׁ מִבְּנֵי יִשְׂרְאֵל וּמִן הַגַּר הָגָּר בְּתוֹּכָם אֲשֶׁר יָצוּר צֵיִר חַיָּה אוֹ עוֹף אֲשֶׁר

יאָכֵל ושָפַר אֶת דָמוֹ וְכִּסְהוּ

תום' ישנים

א) אי נמין טעמא דהוקנה

ביו"ט האחרון ח משום דאתקלי בה"ש דלטעמא דביווי ליכא א"נ הכל אחד אתקלי למלותו משום ביווי

מצוה ט :

למצותו נ"מ דאסירי

בעפר:

ויקרא יז יג

משום

דלנונומא

הל' טו סמג עשין מג

א מיי׳ פיז חנוכה הל׳ ז סמג עשין ש״ע א״ח סי׳ תרעא

א) תנינה נ.. ב) ובשאלתות מ) מהינט זג, כ) [בסחנחת פ' וישלח סי' כו איחא ירמי], ג) [בהרא"ש ליח' וכן משמע מלשון רש"י ד"ה בדלא תניא], ד) חולין פו., ה) ועירובין עה:] כתובות ב. ב"ב קלד:, לימין: מוווה. קי"ל דבימין דכתיבים ו) נקמן מה. בינה כ: סוכה י.
 [מוספמ' סוכה פ"א],
 ז) מנחות מא:, ה) שם לקמן
 מ. פסחים קא., ט) לקמן כט:
 מו: [פסחים קא.] בילה כג: ביתך דרך ביחתך וכי עקר חינש כרעיה דימינא עקר ברישאי : להרצות. למנות: במה ששפך. בידו ששפך בה ומנחות מא:ז ותוספתא בילה ולה ברגלו: נויי סוכה. פירות שתולין [מנחות ממ:] [מוספתת בינה פ"ב], ') [מוספתת למעשר שני רפ"ת], () [דף ב.], () [דף ב.], (1) [דברים ו], () [יומת ית:], (2) [דף מת: בה לנוי: מריה דאברהם. לשון תמיה הוא: **פלי.** סוכה דתניא בברייתא בהדיא כדמפרש ואזיל: ע"ש רש"י ד"ה דילמאן, ע) [בכורות מט:], פ) [ועי מוס׳ עירובין ב. ד״ה סוכה ותוס׳ סוכה ב. ד״ה דאוריימא], ל) ר״ל לא איתסר בדלה תניה. בנר חנוכה דמימרה דרב אםי הוא ואינו ברייתא: ועטרה בקרמים. פארה ביריעות של לבעים בה"ש של ח' וט' אלא משום שקורין אובריי"ן: התנה עליהן. בסיים של חדותי חלו ומוס דלחתלי בסיים של ז' וחי ורש"ל גורס ולא איתסר בשמיני משום דלחתלי כו' בשמיני משום ז' נמי אסור, במס׳ בילה (דף ל:) אוקימנא באומר איני בודל מהן כל בין השמשות של קידוש יו"ט ראשון דלא חל עלייהו ק) אולי צ"ל דנויי, ד) ןמנחות מל.ז.

הגהות הב"ח

קדושה כלל אבל תנאי אחר אינו מועיל:

אבוהון דכולהו. שילמדו כולן ממנו:

דם. כיסוי הדם דנפקא לן מקרא

ושפך וכסה ומפרש בה טעמה שלה

יהיו מצות בזויות עליו: מנר לנר.

דחנוכה כדמפרש טעמא לקמיה:

מתירין. להטיל לילית מטלית ישן

לטלית חדש. ובמנחותם מפרש טעמא

דמאן דאסר: הלכ׳ כר״ש. דאמר דבר

שחין מתכוין מותר ואע"ג דקעביד

חריך והוי תולדה דחורש או בונה.

ומשום דהילכתה כרב בהיסוריש

בכוליה הש"ס בר מהני תלת נקטינהו

גבי הדדי: כל מילי דמר. רבה בר

נחמני: לעשות חריך גרסינן: טעמא

דרב. מנר לנר משום ביזוי מלוה

שמדליק קיסם שאינו מן המצוה מנר

של מצוה וממנו מדליק השאר:

אכחושי. דמיחזי כמאן דשקיל

נהורא ושואב קנת מלחלוחית שמנו:

משרגה לשרגה. מביה נר הלל

נר ושתיהן של מלוה ולא בקיסס:

(א) תום' ד"ה אסור וכו' ולא איתסר בספק שביעי ושמיני אלא וכו׳ של ז' וח' ואע"ג דבין השמשות של ח' וט'

גליון הש"ם

גמרא אמר אביי כל מילי דמר. עיין לקמן דף מו ע״ח תוספות ד"ה דנפטא ובעירובין דף לג ע"ב תוספות ד"ה לא תימא:

הגהות הגר"א (א) גמ' (סלע של) מא"מ:

לעזי רש"י אוברי"ץ. בדים מקושטים בעבודות צבעוניות.

מוסף רש"י

למעלה שהניחה מעשרים אמה. לא חזו לה אינשי ולא מפרסס ניסא ואנן לפרסומי ניסא בעינן (ב״ק סב:). מאי דכתיב והבור רק. משום דרב תנחום אמרה נקט לה הכא גבי שמעתמא לום לה הכנו גבי שתפתח לרל תנחום (חגיגה ג. עיייש). אבל נחשים ועקרבים יש בו. לא היה רק אלא ממים (שם). מריה דאברהם. (שש). למדיה יו אברהם. לכש"ע (רשב"ם ב"ב קלד:). סככה כהלכתה. לסוכה (לקמן מה.). ועיטרה. יפה (ביצה ל:). בקרמים. כגון בגדי לבעונים שקורין לובריינ"ל (לקמן שם וביצה שם וסוכה י.). ובסדינין (ביצה שם) שלורתן כולטת כגון מעשה רוקס או מעשה כגון מעשה רוקט עו משב. אורג שקורין גלינשק"ש (סוכה שם). אפרסקין. (סוכור שט). אפו סקףן. פירסיק"י כלע"ז (לקמן שם). יינות שמנים וסלתות. ניתנין ככוסות של זכוכית לנוי (שם ושם).

רבינו חננאל

ואסיקנא נר חנוכה למעלה . מעשרים אמה פסולה כמבוי וכסוכה, ומצוה להניחה מכחוץ בתוך י' טפחים, בטפח הסמוך לפתח בצד

שמאל, כדי שתהא מזוזה מימין ונר חנוכה משמאל, דרך ביאתו לביתו. **ואסור להרצות מעות** כנגד נר של חנוכה שלא יהו מצות בזויות עליו. כמו הדם דאמר רחמנא ושפר וכסה שלא יכסנו ברגל וכו'. וכז סככה כהלכתה כו'. אמר רב יוסף אבוהוז דכולהו דם. פי' כל המצות מז הדם לומדות שלא יהו מצוות בזויות עליו. תניא בכ"ה בכסליו חנוכה תמניא יומי דלא למספד. שכשנכנסו דה, פי כל החצורו מן הום לדמודות שא יהוה מצורה בוחית ביליה. תניא בכייה בכייל חומרים המניא יומי די א למספר, שכעבנטס גרים להיכל טימאו כל שמון שבמקדש וכשגברו כדי. אתמר רב אמר אין מתרירן ציצית מבגד לבגד, כלומר מזו העלית ומטילין לטלית אחרת וכר. אין מדליקין מגר של חזוכה גר אחר, ואין הלמה כרבי שמעון בגרירה. רבה בר נחמני לעולם היה עושה כרב בר מהני תלת דעביד כשמואל דהוה שרי להתיר ציצית מבגד לבגד, ולהדליק מנר של חנוכה נר אחר של חנוכה, והילכתא כר״ש . דאמר גורר אדם מיטה כסא וספסל, ובלבד שלא יתכוין לעשות חריץ.

פסולה. דלא שלטא בה עינא למעלה מכ' אמה וליכא פרסומי ניסא: כסוכה וכמבוי. דתנן בהו בהדיא בעירובין אומסכת סוכה א דפסילי: מלוה להניחה. בחלר או ברה"ר בטפח הסמוך לפתח שאם ירחיקנו להלן מן הפתח אינו ניכר שבעה"ב הניחו שם: מימין. בכניסתו לביתו

נר "של חנוכה שהניחה למעלה מכ' אמה פסולה כסוכה וכמבוי: ואמר יירב כהנא דרש רב נתן בר מניומי משמיה דרב תנחום מאי דכתיב והבור רק אין בו מים ממשמע שנא' והבור רק איני יודע שאין בו מים אלא מה ת"ל אין בו מים מים אין בו אבל נחשים ועקרבים יש בו: אמר רבה בנר חנוכה מצוה להניחה במפח הסמוכה לפתח והיכא מנח ליה רב אחא בריה דרבא אמר מימין רב שמואל מדפתי אמר משמאל והילכתא יי ימשמאל כדי שתהא נר חנוכה משמאל ומזוזה מימין: אמר רב יהודה אמר רב אסי (אמר יורב) יאסור להרצות מעות כנגד נר חנוכה כי אמריתה קמיה דשמואל אמר לי וכי נר קדושה יש בה מתקיף לה רב יוסף וכי דם קרושה יש בו ידתניא יושפר וכסה במה ששפר יכסה שלא יכסנו ברגל שלא יהו מצות בזויות עליו ה"ג שלא יהו מצות בזויות עליו: בעו מיניה מרבי יהושע בן לוי מהו להסתפק מנויי סוכה כל שבעה א"ל הרי אמרו אסור להרצות מעות כנגד נר חנוכה אמר רב יוסף סמריה דאברהם תלי תניא בדלא תניא סוכה תניא חנוכה לא תניא ידתניא הסככה כהלכתה ועימרה בקרמים ובסדינין המצויירין ותלה בה אגוזים אפרסקין שקדים ורמונים ופרכילי ענבים ועמרות של שבלים יינות (של) שמנים וסלתות אסור להסתפק מהן עד מוצאי יום מוב האחרון של חג ואם התנה עליהן הכל לפי תנאו אלא אמר רב יוסף יאבוהון דכולהו דם: "איתמר רב אמר אין מדליקין מנר לנר ושמואל אמר ימדליקין רב אמר אין מתירין ציצית מבגד

מעשר לבגד ושמואל אמר המתירין מבגד לבגד רב אמר אין הלכה כרבי שמעון בגרירה ושמואל אמר ¤הלכה כרבי שמעון בגרירה ∞אמר אביי כל מילי דמר עביד כרב לבר מהני תלת דעביד כשמואל מדליקין מנר לנר ומתירין מבגד לבגד והלכה כרבי שמעון בגרירה ©דתניא רבי שמעון אומר גורר אדם ממה

כסא וספסל ובלבד שלא יתכוין לעשות חריץ יתיב ההוא מרבגן קמיה דרב אדא בר אהבה ויתיב וקאמר מעמא דרב משום ביזוי מצוה אמר להו לא תציתו ליה מעמיה דרב משום דקא מכחיש מצוה מאי בינייהו איכא בינייהו דקא מדליק משרגא לשרגא מ"ר משום ביזוי מצוה משרגא לשרגא מדליק מ"ד משום אכחושי מצוה משרגא לשרגא נמי אסור מתיב רב אויא או יסלע של

סוכה לא אסור אלא משום דאיתקלאי למצותה ב)והשיב ר״ת דבין נויי סוכה ובין עצי סוכה היתרים על הכשר סוכה לא אסירי אלא משום ביזוי או משום הואיל והוקצה למצותו ולא אסירי מקרא אלא דווקא כדי הכשר סוכה והמקשה דפריך בבילה (דף ל:) מנויי סוכה אעלי סוכה לא ידע שיש חילוק בין יותר מכדי

הכשר סוכה לכדי הכשר סוכה ומשני באומר איני בודל מהם כל בה"ש דלא חיילא קדושה על נויי סוכה וכן על עצים היתרין על הכשר

סוכה מהני בה תנאה אבל עצי סוכה כדי הכשר חיילא קדושה עלייהו על כרחו דבר תורה כל שבעה ולא מהני תנאה והא דקאמר

התם ואם התנה עליהן הכל לפי תנאו ופריך למימרא דמהני בה תנאה כו' ומשני סיפא אתאן לסוכה דעלמא ובתר הכי פריך וסוכת

החג לא מהני בה תנאה והתניא סככה כו׳ לא בעי לשנויי הכל לפי תנאו על יתרות מכדי הכשר סוכה דהכל לפי תנאו משמע בכל הסוכה: אבוהון דבולהו דם. הא דלא קאמר אבוהון דכולהו עלי סוכה דנפקי מקרא' כדאמר בריש המביא בבילה (דף ל: ושם) אומר ר"י

חנוכה ליכא ביטול מצוהיד: רב אמר אין מתירין מבגד לבגד. לא מבעיא אי חובת טלית הוא דאסור אלא אפילו חובת גברא הוא נמי אסור כדאשכחן במזוזה דנענש אותו שנטלה בבבא מליעא בסוף פרק השואל (דף קב.) אף על גב דחובת הדר היא ושמואל אמר מתירין

אע"ג דשמואל גופי׳ סבר י׳ דחובת טלית היא אפ"ה מתירין כיון שעושהו ללורך בגד אחריוו וגבי מוחה שנענש שמא לא היה בדעתו להניח בבית

אחר א"נ מוווה שאני שעשויה להציל מן המויקין ואע"ג דלכ"ע אין מחירין שלא להניח בבגד אחר אין קשה מה שנהגו להחיר ציציח מטליחות

של מתים דדווקא בטלית של חי שהוא בר חיובא אין מתירין: כד מידי דמר עביד כרב. קושיא דפ״ק דכתובות (ד׳ ו) שם כתובה:

דמשום דמעני סוכה לא הוה ילפינן" דשאני סוכה דבמסתפק מהן"ב איכא ביטול מצוה אבל"ג בנויי סוכה ובהרצאת מעות לאור נר

דולקת אי אפשרב כדמוכח לקמן גם: אמוך להסתפק מהן עד מוצאי לעצי סוכה שאסוריו כל שבעה ת"ל חג הסוכות ז' ימים וגו' ודרשה גמורה היא כדמוכח בפ"ק דסוכה (דף ט. ושם) דב"ש פסלי מהאי קרא סוכה ישנה וב״ה מכשירין דההוא מיבעי ליה לעלי

בר חנוכה שהניחה למעלה מכ' אמה פסולה כסוכה וכמבוי. ול"תא

תני תקנתא ואיכא למימר דנקט פסולה משום דבעי למימר כסוכה

שהיא מן התורה אי נמי לא רלה להאריך יכבנה וימעטנה ויחזור

הוה ליה למימר ימעט כמו גבי מבוי דאמר התם מבוי דרבנן

וידליהנ׳ דלמעטה ולהניחה כמו שהיא

יו"מ האחרון. והא דשרי אתרוג ביו"ט האחרון טפי מסוכה מפרש בפרק לולב וערבה (סוכה מו:) משום דסוכה בספק שביעי ספק שמיני יתובי יתבינן ואי מתרמי ליה סעודה בין השמשות אכיל ליה התם והואיל ואיתקלי בין השמשות איתקלי כוליה יומא של ספק ח' וט' אבל אתרוג אינו ניטל בספק ז' וח' טולא איתסר בספק שמיני (א) אלא משום דאיתקני בין השמשות של ז' ואע"פ דבין השמשות של ח' נמי אסור משום שהוא ספק יום הואיל ולא אסור אלא משום ספק יום וספק לילה לא איתקני בכך כולי יומא מידי דהוה אבילה שנולדה בזה דמותרת בזה אע"פ דבין השמשות אסור משום ספק יום וספק לילהד: סוכה תניא. משמע דטעמא דנויי סוכה משום ביזוי מלוה וקשה לר"י בפרק כירה ולקמן דף מה. ושם) משמע דטעמא משום מיגו דאיתקצי למצומה ותירך דצריכי לתרווייהו דמשום דאיתקצי למצותה לא הוה אסרינוה בחולו של מועד דלא שייך מוקלה אלא (בנפל) בשבת וביו"טי ומשום ביזוי מלוה לא הוה אסרינן להו היכא דנפלו אבל השתא דאמרי דאיתקלי וביזוי מלוה אסרינן אפילו נפלו ואפי׳ בחוה״מ אוקשה לר״י כיון דנויי סוכה אסורין משום ביזוי א"כ מאי פריך בבילה בפ' המביא (דף ל: ושם) מנויי סוכה אעלי סוכה דקאמר וסוכת החג לא מהני בה תנאה והתני׳ סככה כהלכתה כו' ומאי קושיא דילמא עלי סוכה לא מהני ביה תנאה דמקרא נפקא כדדריש התם מניין

סוכה שאסורין כל שבעה אבל נויי

סוכה דלא אסירי אלא משום ביזוי

מהני בהו תנאה ועוד בפרק כירה

(לקמן דף מה.) משמע בהדיא דעלי

סוכה לא אסור אלא משום דאיתהצאי

תנוה ש: ב) פי ר"מ נראה דחוק דלא ה"ל למימר באומר איני בודל כו׳ אלא בהדיא המם בודל כו׳ אלא בהדיא המם דאנטריך לשנויי באומר איני בודל דתנאי אחר לא מהני בהו משום ביזוי מלוה אבל כשהוא אומר איני בודל לא ל עלייהו קדושה כלל וליכא

מוסף תוספות

לון בן ...
א. [הא] (ד)נר חנוכה
הוי דרבנן. מוס' עילונין
הייר מוכה. ב. לא קיים המצוה. תוס' הרא"ש. ג. למאן דאמר הדלקה עושה מצוה. תוס' סולה ג. ל"ה לאורייתא. [ו]אפי' למ״ד הנחה עושה מצוה צריך לכבותה ולהדליקה שלא יאמר הרואה לצרכו הוא דאדלקה, כדאמרי (התם) גבי הדליקה מבפנים והניחה מבחוץ. תוס' עירונין כ סוכה. T. אבל סוכה ביה"ש ב. ד״ה סוכה ביה"ש שהוא מחמת ספיג שעבר מ"מ צריך לעשות מעשה ולישב, הלכך כיוז דאתקצאי לביה"ש אחקצאי לכולי יומא. תוס׳ אצטריך טעמא דבזוי וכר׳ ואי לאו מצוה טעמא דאתקצאי. תו הרא״ש, ז. [ד]נויי סוכה ו שבעה אסירי משום בזויי מצוה. ריטנ״א, ⊓. שעבר כבר זמן הסוכה. מענ"ח. ט. משום דלא חאיל בה מוקצה אלא מני דבזויי מצוה, דלא מוקצה אלא בטי

שיעה להר"ץ. שאין לבזות מצות סוכה ולהסיר הנוי שתלה לתוכה, דליכא מצוה אחרינא בנוי סוכה אלא שאין לבזות הסוכח. מוס′ הלה"ש, משום שלא יהו מצות בזויות עליו הוא מקצה אותו למצותו, שאלמלי הי׳ מותר לו לבזות המצות הי׳ מותר מוסי הכחים, משום שלא יהו מצורת בוזירת עליו הוא מקצה אותו למצורת, שאלמלי היי מותר לו לבוות המצורת היי מותר לל להשתמש בהן אף בשעת מצותן, ומיון שהוקצו אל לל השתמש בהן אף בשעת מצותן, ומיון שהוקצו אם באו לסלקן מן המבוד ולהסתפק מהן, אסור משום מוקצה. למצין לקמן מה. דייה וממחי (נמ"ד וחיכה למיקק). ". מיזהג הסוכות", מה חג להי אף עצי סוכה לה". לפנ"ח. דשרי, אלא דמדם ילפינן לכלהו. לשנ"ח. 10. אבל שלא להניח על בגד הסוכה. לשנ"ח. "ג. בספוק. מוס' המ"ח. "ל. אימא דשרי, אלא דמדם ילפינן לכלהו. לשנ"ח. 10. אבל שלא להניח על בגד אחר אין לו להסיר אפי לשמואל. מכדכי.

ורל